



2η ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΗΜΕΡΙΔΑ  
 ΔΙ.Ο.ΒΙ.  
 «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ:  
 ΔΕΞΑΜΕΝΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ  
 ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ»



Τετάρτη 6 Ιουνίου, 2018

## Οι βιβλιοθήκες ως χώροι μάθησης και υποστήριξης της εκπαιδευτικής διαδικασίας: το παράδειγμα των Δημιουργικών Εργασιών του Γενικού Λυκείου

Δρ Γεωργία Φέρμελη, Σύμβουλος Α΄ - Προϊσταμένη του Γραφείου Βιβλιοθήκης, Αρχείων και Εκδόσεων του ΙΕΠ

# Περιεχόμενα παρουσίασης

- I. Εισαγωγή
  - I1. Ανοικτό σχολείο
  - I2. Η έννοια της δημιουργικότητας και η Δημιουργική Εργασία στο σχολείο
  - I3. Η Δημιουργική Εργασία στο Γενικό Λύκειο
- II. Πιλοτική δράση: «Γενικά Λύκεια και Βιβλιοθήκες συνεργάζονται στην υλοποίηση των Δημιουργικών Εργασιών»
- III. Μεθοδολογία δράσης
  - Προετοιμασία
  - Υλοποίηση
  - Διάδοση
  - Αποτίμηση & Προοπτικές

# I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

## I1. Το ανοικτό σχολείο στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα (α)

Εθνικός Διάλογος για την παιδεία, Μάιος 2016

### ➤ Επιτροπή Εθνικού και Κοινωνικού Διαλόγου

• **ΑΝΟΙΧΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ.** «Στόχος της αυτονομίας και της τοπικής πλαισίωσης του σχολείου είναι να μην το αντιλαμβανόμαστε ως απολήξεις σε τοπικό επίπεδο των νεύρων ενός κεντρικού μηχανισμού, αλλά ως κόμβους της τοπικής δικτύωσης (...) Το σχολείο δεν μπορεί να συνεχίσει να λειτουργεί στεγανά, ενώ η στάθμη του πολιτισμού και της ευρύτερης παιδείας ανεβαίνει γύρω του. (...) Υπάρχουν κίνδυνοι από ένα παρόμοιο άνοιγμα του σχολείου στον εκτός σχολείου χώρο; Αναμφίβολα ναι. (...) Η ελευθερία και η αυτονομία έχει ασφαλώς τους κινδύνους της, αλλά ενδυναμώνει τα υποκείμενα και κυρίως τα κάνει περισσότερο υπεύθυνα».

### ➤ Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής

• Ως κύριο χαρακτηριστικό της **παιδαγωγικής αυτονομίας** της σχολικής μονάδας αναφέρεται η **εξωστρέφεια**. «Σχολείο ανοικτό στην κοινωνία. Δηλαδή, ένα σχολείο που είναι ευαίσθητο στις υφιστάμενες παγκόσμιες, εθνικές και τοπικές κοινωνικές συνθήκες, υψώνοντας τη φωνή του ενάντια στα φαινόμενα του ρατσισμού, της ξενοφοβίας και του κοινωνικού αποκλεισμού».

# Ι1. Το ανοικτό σχολείο στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα (β)

«Γνώσεις»... και «ικανότητες»

- ... που συνδέονται με: (α) τη διαμόρφωση της γνώσης από τους/τις ίδιους/ες τους μαθητές και τις μαθήτριες και με όρους διεπιστημονικότητας, (β) τη χρήση των ΤΠΕ κατά την εκπαιδευτική διαδικασία, (γ) τη διαφοροποιημένη διδασκαλία, (δ) τη συνεργασία και επικοινωνία, (ε) την επίλυση προβλημάτων από την πραγματική ζωή και (στ) την ανάπτυξη της καινοτομίας.
- Πρωτοβουλίες που ενισχύουν **τη συνεργασία, την εξατομίκευση, την ευελιξία και την εμπιστοσύνη** για ένα «ανοικτό» σχολείο.

## 12. Η έννοια της δημιουργικότητας και η Δημιουργική Εργασία στο σχολείο (πλαίσιο)

Δημιουργικότητα

- Δημιουργική εργασία και γενικότερα δημιουργική δραστηριότητα είναι, σύμφωνα με την Παιδαγωγική Ψυχολογική Εγκυκλοπαίδεια Λεξικό (1989: 1332), «**μορφή δράσης του ανθρώπου που αποσκοπεί στη δημιουργία ποιοτικά νέων κοινωνικών αξιών**».
- Τονίζεται μάλιστα στο σχετικό λήμμα ότι βασικό γνώρισμα της δημιουργικής δραστηριότητας είναι «... η ικανότητα προσαρμογής των γνώσεων και δεξιοτήτων στη νέα κατάσταση».
- Προστίθεται, ωστόσο, ότι στην περίπτωση της δημιουργικής εργασίας στο σχολείο υπάρχουν κάποιες ιδιαιτερότητες. **Οι «νέες αξίες» που παράγονται από τους μαθητές και τις μαθήτριες δεν προορίζονται άμεσα για την κοινωνία, αλλά αφορούν πρωτίστως τον ίδιο τους τον εαυτό** (Οδηγίες για την ανάπτυξη ΔΕ, ΙΕΠ 2017).



# 13. Δημιουργική Εργασία στο Γενικό Λύκειο (α)

## Δημιουργική εργασία

- Η **Δημιουργική Εργασία** στο Γενικό Λύκειο τίθεται ως μια ιδιαίτερα χρήσιμη παιδαγωγική πρακτική, που δίπλα σε άλλες, παραδοσιακές και σύγχρονες, μπορεί να συμβάλει σε σημαντικό βαθμό στην πραγμάτωση των παιδευτικών στόχων του Λυκείου.
- Η ένταξη των **Δημιουργικών Εργασιών** στο πρόγραμμα του Λυκείου εναρμονίζεται απόλυτα τόσο με τους γενικούς σκοπούς της εκπαίδευσης όσο και ειδικότερα με τους σκοπούς και τους στόχους της βαθμίδας του Λυκείου. Σύμφωνα με το βασικό νόμο για την εκπαίδευση (Ν. 1566/1985), σκοπός της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι να συμβάλει στην ολόπλευρη, αρμονική και ισόρροπη ανάπτυξη των διανοητικών και ψυχοσωματικών δυνάμεων των μαθητών, ώστε, ανεξάρτητα από φύλο και καταγωγή, να έχουν τη δυνατότητα να εξελιχθούν σε ολοκληρωμένες προσωπικότητες και να ζήσουν δημιουργικά (Οδηγίες για την ανάπτυξη ΔΕ, ΙΕΠ 2017).



# 13. Δημιουργική Εργασία στο Γενικό Λύκειο (β)

## Δημιουργική εργασία

- Ειδικότερα, τονίζεται η ανάγκη οι μαθήτριες και μαθητές «να καλλιεργούν και να αναπτύσσουν αρμονικά το πνεύμα και το σώμα τους, τις κλίσεις, τα ενδιαφέροντα και τις δεξιότητές τους, [...] να αντιλαμβάνονται και να συνειδητοποιούν την κοινωνική αξία και ισοτιμία της πνευματικής και της χειρωνακτικής εργασίας» καθώς και «να ενημερώνονται και να ασκούνται πάνω στη σωστή και ωφέλιμη για το ανθρώπινο γένος χρήση και αξιοποίηση των αγαθών του σύγχρονου πολιτισμού».
- Στη συνέχεια γίνεται σαφέστερα λόγος για την επιδίωξη «... να αναπτύσσουν δημιουργική και κριτική σκέψη και αντίληψη συλλογικής προσπάθειας και συνεργασίας, ώστε να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες και με την υπεύθυνη συμμετοχή τους να συντελούν αποφασιστικά στην πρόοδο του κοινωνικού συνόλου και στην ανάπτυξη της πατρίδας μας». Τέλος, προβάλλεται η ανάγκη «να κατανοούν τη σημασία της τέχνης, της επιστήμης και της τεχνολογίας, να σέβονται τις ανθρώπινες αξίες και να διαφυλάσσουν και προάγουν τον πολιτισμό» και «να αναπτύσσουν πνεύμα φιλίας και συνεργασίας με όλους τους λαούς της γης, προσβλέποντας σε έναν κόσμο καλύτερο, δίκαιο και ειρηνικό».
- Όλες αυτές οι επιδιώξεις μπορούν να υπηρετηθούν αποτελεσματικά μέσα από την κατάλληλη εφαρμογή των Δημιουργικών Εργασιών, προσαρμοσμένων στο επίπεδο ωριμότητας και στις ανάγκες των μαθητών και μαθητριών αυτής της βαθμίδας (Οδηγίες για την ανάπτυξη ΔΕ, ΙΕΠ 2017).



# 13. Δημιουργική Εργασία στο Γενικό Λύκειο (γ)

Δημιουργική Εργασία

## Δημιουργική Εργασία (...1994)

- Στις αρχές της δεκαετίας του '90, θεσμοθετήθηκαν οι λεγόμενες «**Συνθετικές Δημιουργικές Εργασίες**» στο πρόγραμμα της υποχρεωτικής εκπαίδευσης (ΠΔ 407/1994), ήταν κοινή η πεποίθηση ότι θα μπορούσαν να συμβάλουν στη σταδιακή απελευθέρωση της διδακτικής πρακτικής από σοβαρές παθογένειες που παραδοσιακά τη χαρακτήριζαν (Οδηγίες για την ανάπτυξη ΔΕ, ΚΕΑΙΝΤΥΠΕΠ 2017).





# 13. Δημιουργική Εργασία στο Γενικό Λύκειο (δ)

## Δημιουργική Εργασία (...2016)

- **ΓΥΜΝΑΣΙΟ:** Η εφαρμογή των **Συνθετικών Δημιουργικών Εργασιών στο Γυμνάσιο** (ΠΔ 126/2016, άρ. 3) έδωσε τη δυνατότητα σε πολλούς μαθητές και μαθήτριές του να αναλάβουν την εκπόνηση μιας δημιουργικής εργασίας με αρκετά κοινά χαρακτηριστικά με τη Δημιουργική Εργασία στο Λύκειο, πάνω στο περιεχόμενο μιας διδακτικής ενότητας που διαπραγματεύτηκαν στην τάξη, αξιοποιώντας ενδεχομένως γνώσεις και εμπειρίες προερχόμενες από ποικίλες πηγές. Απέκτησαν έτσι μια αξιόλογη προπαιδεία, που θα φανεί ιδιαίτερα χρήσιμη στην εκπόνηση της Δημιουργικής Εργασίας στην επόμενη βαθμίδα.
- **ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ:** Η «επανάκτηση» του Λυκείου, η επανένταξη όλων των τάξεών του στο πλαίσιο μιας αναβαθμισμένης εκπαιδευτικής λειτουργίας όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης, αποτελεί κεντρικό στόχο πρώτης προτεραιότητας, που μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσα από ένα συνολικό επανασχεδιασμό του εκπαιδευτικού συστήματος, με αιχμή άμεσης παρέμβασης το Λύκειο εξαιτίας της ακραίας παθογένειας που το χαρακτηρίζει. Ενα επιμέρους, αλλά θεμελιώδες στοιχείο σε αυτή τη μεταρρυθμιστική διαδικασία αποτελεί και η ένταξη της Δημιουργικής Εργασίας στο πρόγραμμα του Λυκείου.
- Αντίστοιχα, στο **Γενικό Λύκειο** εφαρμόστηκε η **Δημιουργική Εργασία (Δ.Ε.)**, που στις δύο πρώτες τάξεις είχε υποχρεωτικό χαρακτήρα, ενώ στην τελευταία προαιρετικό (ΠΔ 46/2016, άρ. 8). Οι εργασίες που εκπονήθηκαν στο πλαίσιο της είχαν **συνθετικό χαρακτήρα**, μπορούσαν να είναι ομαδικές ή και ατομικές, αφορούσαν μόνο τα γραπτώς εξεταζόμενα μαθήματα και αποσκοπούσαν στην ανάπτυξη της δημιουργικής ικανότητας και στην καλλιέργεια του ερευνητικού πνεύματος των μαθητριών και μαθητών (Οδηγίες για την ανάπτυξη ΔΕ, ΙΕΠ 2017).



# 13. Δημιουργική Εργασία στο Γενικό Λύκειο (ε)

Δημιουργική Εργασία

## Αποτίμηση εφαρμογής των Δημιουργικών Εργασιών 2016-17

- Η εμπειρία που προέκυψε από την εφαρμογή των Δημιουργικών Εργασιών (Δ.Ε.) στο Γενικό Λύκειο κατά το σχολικό έτος 2016-17 υπήρξε ενθαρρυντική τόσο από την πλευρά των εκπαιδευτικών όσο και από την πλευρά των μαθητριών και μαθητών. Μεταξύ των μαθησιακών επιδιώξεων που τέθηκαν με την εφαρμογή τους ήταν και η εξοικείωση των μαθητριών και μαθητών «...με τις απαιτήσεις και τις προϋποθέσεις του επιστημονικώς εργάζεσθαι...» καθώς και η «...καλλιέργεια των δεξιοτήτων αξιοποίησης της βιβλιοθήκης (library skills)...».
- Είναι χαρακτηριστικό ότι, σύμφωνα με τις απαντήσεις που έδωσαν οι εκπαιδευτικοί στο πλαίσιο δειγματοληπτικής έρευνας του Ι.Ε.Π. αποτιμώντας την εφαρμογή των Δημιουργικών Εργασιών το σχολικό έτος 2016-17, η υλοποίηση των Δ.Ε. αποτιμήθηκε συνολικά θετικά.



## ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ

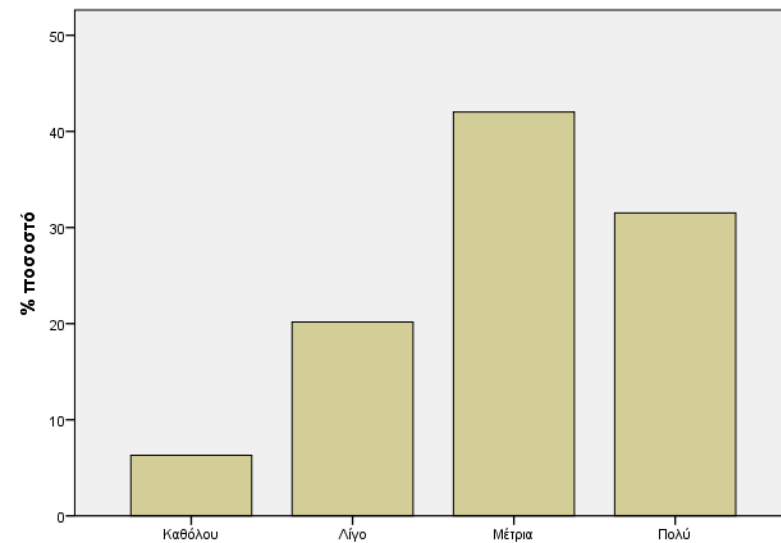
**Προτροπή στην εμπλοκή για την υλοποίηση των ΔΕ η πεποίθηση «ότι η υλοποίηση των ΔΕ θα ικανοποιήσει τους/τις μαθητές/τριες»;**

Όπως φαίνεται στο διάγραμμα, είναι σαφής η **θετική εκτίμηση των εκπαιδευτικών** ως προς τη στάση των μαθητών/τριών απέναντι στην υλοποίηση των Δ.Ε., γεγονός που αποτυπώνεται με σαφήνεια στο επόμενο διάγραμμα σχετικά με το βαθμό ικανοποίησης των μαθητών από την εκπόνηση.

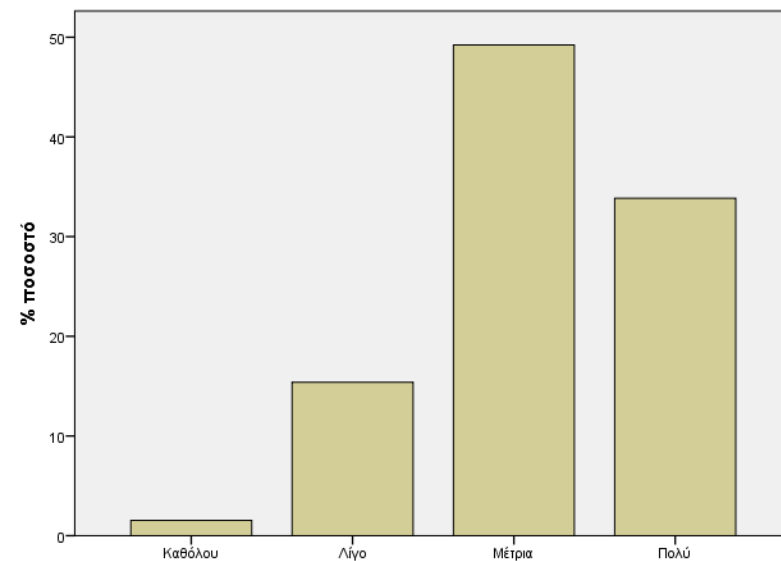
**Εκτίμηση του βαθμού ικανοποίησης των μαθητών/τριών από τη συμμετοχή τους στη διαδικασία των ΔΕ;**

Το σημείο που αναδεικνύεται με σαφήνεια από τον συσχετισμό των δύο διαγραμμάτων είναι η θετική εκτίμηση των εκπαιδευτικών όχι μόνο επιβεβαιώθηκε από την ικανοποίηση των μαθητών/τριών, όπως καταγράφηκε, αλλά και ενισχύθηκε.

Επιβεβαιωτικά όσων καταγράφηκαν εδώ είναι ορισμένα σχόλια των εκπαιδευτικών όσον αφορά την «**εμπειρία τους από την υλοποίηση των ΔΕ**», τα οποία αναφέρονται στη μεγάλη ενεργοποίηση και ικανοποίηση των μαθητών/τριών, αλλά και την επίπονη προσπάθεια των εκπαιδευτικών.



Πόσο η πεποίθηση ότι η ΔΕ θα βοηθήσει τους μαθητές συνέβαλε στην υλοποίηση των ΔΕ;



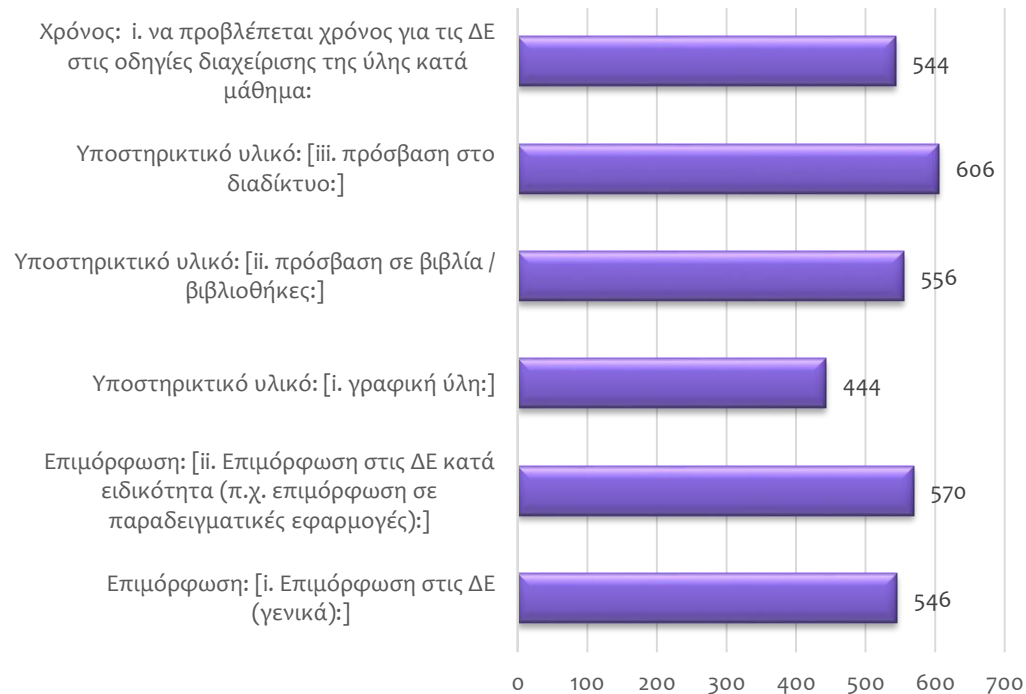
Εκτίμηση των εκπαιδευτικών για την ικανοποίηση των μαθητών από τις ΔΕ

# 13. Δημιουργική Εργασία στο Γενικό Λύκειο (στ)

## Προτάσεις

- Οι ερωτηθέντες εκπαιδευτικοί συνέκλιναν σε μια σειρά προτάσεων που κατά τη γνώμη τους θα μπορούσαν να βελτιώσουν την εφαρμογή των Δ.Ε. στα επόμενα χρόνια. Ανάμεσα σε αυτές επισημάνθηκε «η πρόσβαση στις Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) και κατ' επέκταση στη διαμόρφωση και στον εντοπισμό του υποστηρικτικού τους υλικού (διδασκτικό υλικό, πηγές πληροφόρησης και βιβλιογραφία)».

## Αποτιμώντας τις σχετικές αναφορές των εκπαιδευτικών, διαβάθμιση αναγκών που έχουν εκφραστεί σχετικά με την υλοποίηση των ΔΕ στο σχολείο (αθροιστικά σκορ)



## II. Πιλοτική δράση: «Γενικά Λύκεια και Βιβλιοθήκες συνεργάζονται στην υλοποίηση των Δημιουργικών Εργασιών» (α)

- Ανταποκρινόμενοι στα αποτελέσματα της αποτίμησης της πρώτης εφαρμογής των Δ.Ε. και στην κατεύθυνση της βελτίωσης της εφαρμογής τους, σχεδιάστηκε από το **Γραφείο Βιβλιοθήκης, Αρχείων και Εκδόσεων του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Ι.Ε.Π.)** σε συνεργασία με το **Γενικό Συμβούλιο Βιβλιοθηκών** του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων κατά το σχολικό έτος 2017-18 η πιλοτική δράση: «Γενικά Λύκεια και Βιβλιοθήκες συνεργάζονται στην υλοποίηση των Δημιουργικών Εργασιών».
- Μέσω αυτής της Δράσης, επιχειρείται η ενεργή συμμετοχή και αξιοποίηση των Βιβλιοθηκών στις φάσεις ανάπτυξης των Δ.Ε. και ιδιαίτερα στις φάσεις της Προετοιμασίας, της Ανάθεσης και της Οργάνωσης/Εκπόνησής τους.

## II. Πιλοτική δράση: «Γενικά Λύκεια και Βιβλιοθήκες συνεργάζονται στην υλοποίηση των Δημιουργικών Εργασιών» (β)

### Περιγραφή και αντικείμενο της πιλοτικής Δράσης

Βασική επιδίωξη της δράσης αποτελεί η αλληλεπίδραση σχολείων και βιβλιοθηκών με σκοπό την ενίσχυση της συνεργασίας και της ενεργού εμπλοκής των εκπαιδευτικών και των μαθητών και μαθητριών στην εκπόνηση των Δημιουργικών Εργασιών, μέσω της οποίας θα υποστηριχθούν, θα καλλιεργηθούν και θα αναδειχθούν:

- η ενίσχυση της συνεργασίας και της ανταλλαγής ιδεών και η ανάδειξη καλών πρακτικών μεταξύ σχολείων και βιβλιοθηκών,
- η ενθάρρυνση των μαθητών/-τριών να συμμετέχουν ενεργά στη μαθησιακή διαδικασία,
- η υποστήριξη της ολόπλευρης ανάπτυξης των μαθητών/-τριών,
- η ενίσχυση των κινήτρων μάθησης και η υποστήριξη των προσπαθειών εκπαιδευτικών και μαθητών/-τριών,
- η ενίσχυση διαρκούς διαλόγου μεταξύ του σχολείου και της τοπικής κοινωνίας.

### Ειδικότερα, αντικείμενο της δράσης αποτελεί:

- Η υποστήριξη των εκπαιδευτικών στη διαμόρφωση της κατάλληλης βιβλιογραφίας η οποία θα παραπέμπει στα τεκμήρια με τις αξιόπιστες, κατάλληλες και ενημερωμένες πληροφορίες σχετικά με το θέμα της Δημιουργικής Εργασίας.
- Η υποστήριξη των μαθητών και μαθητριών στο πώς να χρησιμοποιήσουν, επεκτείνουν, προσαρμόσουν και εξειδικεύσουν τη βιβλιογραφία στις δικές τους ανάγκες και προβληματισμούς.
- Η παροχή στους εκπαιδευτικούς και μαθητές και μαθήτριες των τεκμηρίων των βιβλιογραφιών, ή την απαιτούμενη πρόσβαση σε αυτά, για την ανάπτυξη της εργασίας.

## II. Πιλοτική δράση: «Γενικά Λύκεια και Βιβλιοθήκες συνεργάζονται στην υλοποίηση των Δημιουργικών Εργασιών» (γ)

- Συμμετοχή βιβλιοθηκών

Συμμετέχουν συνολικά **13 βιβλιοθήκες** οι οποίες εξέφρασαν εγγράφως την επιθυμία τους να συμμετέχουν.

- Κριτήρια επιλογής βιβλιοθηκών:
  - (α) ύπαρξη βιβλιοθηκονόμου με εμπειρία σε σχετικές δράσεις Πληροφοριακού Γραμματισμού,
  - (β) δυνατότητα υποστήριξης της δράσης από τη βιβλιοθήκη, η οποία απαιτεί τους κατάλληλους χώρους, την κατάλληλη συλλογή τεκμηρίων, την υποστήριξη και από άλλο προσωπικό, τη δυνατότητα μετακίνησης στο σχολείο του βιβλιοθηκονόμου καθώς επίσης και τη μεταφορά τεκμηρίων σε αυτό. Επίσης, λήφθηκε υπόψη και η ύπαρξη σε λειτουργία βιβλιοαυτοκινήτου.

## II. Πιλοτική δράση: «Γενικά Λύκεια και Βιβλιοθήκες συνεργάζονται στην υλοποίηση των Δημιουργικών Εργασιών» (δ)

- Συμμετοχή σχολείων

Συμμετέχουν **14 Γενικά Λύκεια** μετά από ανοικτή Πρόσκληση.

- **Κριτήρια επιλογής σχολείων**

- Ενδιαφέρον και εμπειρία σχολείου και εκπαιδευτικών (Πλήθος ενδιαφερομένων εκπαιδευτικών ανά σχολείο, συνεργασία με βιβλιοθήκες, εμπειρία στην υλοποίηση ΔΕ).
- Πρωτοτυπία προτάσεων Δημιουργικών Εργασιών.
- Γεωγραφική κατανομή και απόσταση σχολείου από τη βιβλιοθήκη (τα σχολεία που βρίσκονται πλησιέστερα στη βιβλιοθήκη θα έχουν προτεραιότητα).
- Για τα σχολεία που θα επιλέξουν τα βιβλιοαυτοκίνητα, στις περιοχές που υπάρχει δυνατότητα, θα ληφθεί υπόψη και η αντιπροσωπευτικότητα αστικών και μη αστικών περιοχών.



## II. Πιλοτική δράση: «Γενικά Λύκεια και Βιβλιοθήκες συνεργάζονται στην υλοποίηση των Δημιουργικών Εργασιών» (ε)

α/α	Βιβλιοθήκη	ΣΧΟΛΕΙΑ
1	Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Ελευθερούπολης	
2	Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών	
3	Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κιλκίς	
4	Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας	
5	Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας	
6	Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Λιβαδειάς	
7	Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Ναυπάκτου	
8	Δημόσια Κεντρική & Ιστορική Βιβλιοθήκη Χίου	
9	Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Ρεθύμνου	
10	Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σπάρτης	
11	Δημοτική Βιβλιοθήκη Ν. Ηρακλείου	
12	Βιβλιοθήκη Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής	
13	Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος	

## II. Πιλοτική δράση: «Γενικά Λύκεια και Βιβλιοθήκες συνεργάζονται στην υλοποίηση των Δημιουργικών Εργασιών» (στ)

- Κάθε βιβλιοθήκη συνεργάσθηκε με ένα σχολείο της περιοχής της. Στην περίπτωση των βιβλιοαυτοκινήτων η συνεργασία έγινε με σχολεία της περιοχής εμβέλειάς τους.
- Η συμμετοχή των βιβλιοθηκών και των σχολείων ήταν προαιρετική και δεν προβλεπόταν οικονομική υποστήριξη.

# III. Μεθοδολογία (προετοιμασία) (α1)

Ελήφθη υπόψη το ισχύον θεσμικό πλαίσιο για την εκπόνηση των Δημιουργικών Εργασιών στο Γενικό Λύκειο καθώς και το σχετικό υποστηρικτικό υλικό και οι Οδηγίες που έχουν εκπονηθεί από το ΙΕΠ και ΥΠΠΕΘ.

Εκπαιδευτικό υλικό για εκπαιδευτικούς

## Ομάδα συζητήσεων ειδήσεων



Η ομάδα της πιλοτικής δράσης: Γενικά Λύκεια και βιβλιοθήκες συνεργάζονται στην υλοποίηση Δημιουργικών Εργασιών

Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής: Φέρμελη Γεωργία, Σύμβουλος Α΄-Προϊσταμένη Γραφείου Βιβλιοθήκης, Αρχείων και Εκδόσεων (Συντονίστρια), Αργυρώ Στεφανοπούλου-Βιβλιοθηκονόμος, Τριαντάφυλλος Μπαταργιάς-Εισηγητής, Μαρία Γνησίου-Σύμβουλος Β΄, Σία Φιλιάδου-Δημοσίων Σχέσεων,

Αθανάσιος Στράντζαλος-Σύμβουλος Β΄, Σοφία Κουταλιδη-Σύμβουλος Γ΄, Λίτσα Κουτιδου-Σύμβουλος Γ΄, Πέννυ Στεφανίδου-Σύμβουλος Γ΄

Γενικό Συμβούλιο Βιβλιοθηκών: Μιχάλης Σφακάκης-Πρόεδρος Γενικού Συμβουλίου Βιβλιοθηκών

Ομάδες και φορείς βιβλιοθηκών: 1. Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης Πανεπιστημίου Θεσσαλίας: Μάριος Μπαλατζάρας. 2. Εθνική Βιβλιοθήκη Ελλάδος: Ευγενία Βασιλακάκη, Ευτυχία Βραιμάκη, Μιχάλης Γερόλιμος, Ελίζα Μακρίδου (Υπεύθυνη ομάδας), Αντώνης Χατζηχρήστος

### III. Μεθοδολογία (προετοιμασία) (α2)

Ξεκάθαροι και συγκεκριμένοι ρόλοι για εκπαιδευτικούς και βιβλιοθηκονόμους

Η εποπτεία της διαδικασίας εκπόνησης της ΔΕ γίνεται  
από τον/την εκπαιδευτικό.

Η αгаστή και διαρκής συνεργασία εμπλουτίζεται με την παρούσα  
προσπάθεια, με την εμπλοκή του/της βιβλιοθηκονόμου.

## Ενεργασία



Η εμπειρία και οι συμβουλές των εκπαιδευτικών ορίζουν σε μεγάλο βαθμό  
το πλαίσιο της συγγραφής της ΔΕ,  
εντός του οποίου μπορούν να κινηθούν οι μαθητές & οι μαθήτριες.

Η παράλληλη συμβολή του/της βιβλιοθηκονόμου οριοθετεί συγχρόνως ένα  
πλαίσιο έρευνας, το ίδιο απαραίτητο,  
εντός του οποίου κινούμενοι οι μαθητές & οι μαθήτριες  
επιδιώκεται να καλλιεργήσουν τη φιλοπεριεργειά τους,  
αλλά και να προσανατολιστούν με τρόπο υπεύθυνο και αξιόπιστο προς την  
κατάκτηση του επιστημονικού τρόπου σκέψης.

# III. Μεθοδολογία (προετοιμασία) (α3)

- Εκπόνηση υποστηρικτικού υλικού για εκπαιδευτικούς, μαθητές/τριες και βιβλιοθηκονόμους
- Χρήσιμα αρχεία
- Ενημερωτική ημερίδα (παρουσιάσεις, συνεργασία με την εκπαιδευτική ραδιοτηλεόραση)
- Ανάπτυξη πλατφόρμας για τη συνεργασία (moodle) και επικοινωνία (BBB)
- Σύγχρονο εξ αποστάσεως σεμινάριο για εκπαιδευτικούς



ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ 01\_12 Μαρτίου 2018, ώρα 14:30-16:00

Δημιουργικές Εργασίες και Πληροφοριακή Παιδεία

Πρόγραμμα

**14:00-14:20:** Συνοπτική παρουσίαση δράσης: α1) Ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης/συνεργασίας, α2) Εκπαιδευτική επίσκεψη στη βιβλιοθήκη (20')

**14:20-14:40:** Εισήγηση 01 - Εισαγωγή  
(ΔΕ\_Συνεργασία\_Γενικών\_Λυκείων\_και\_Βιβλιοθηκών) (20')

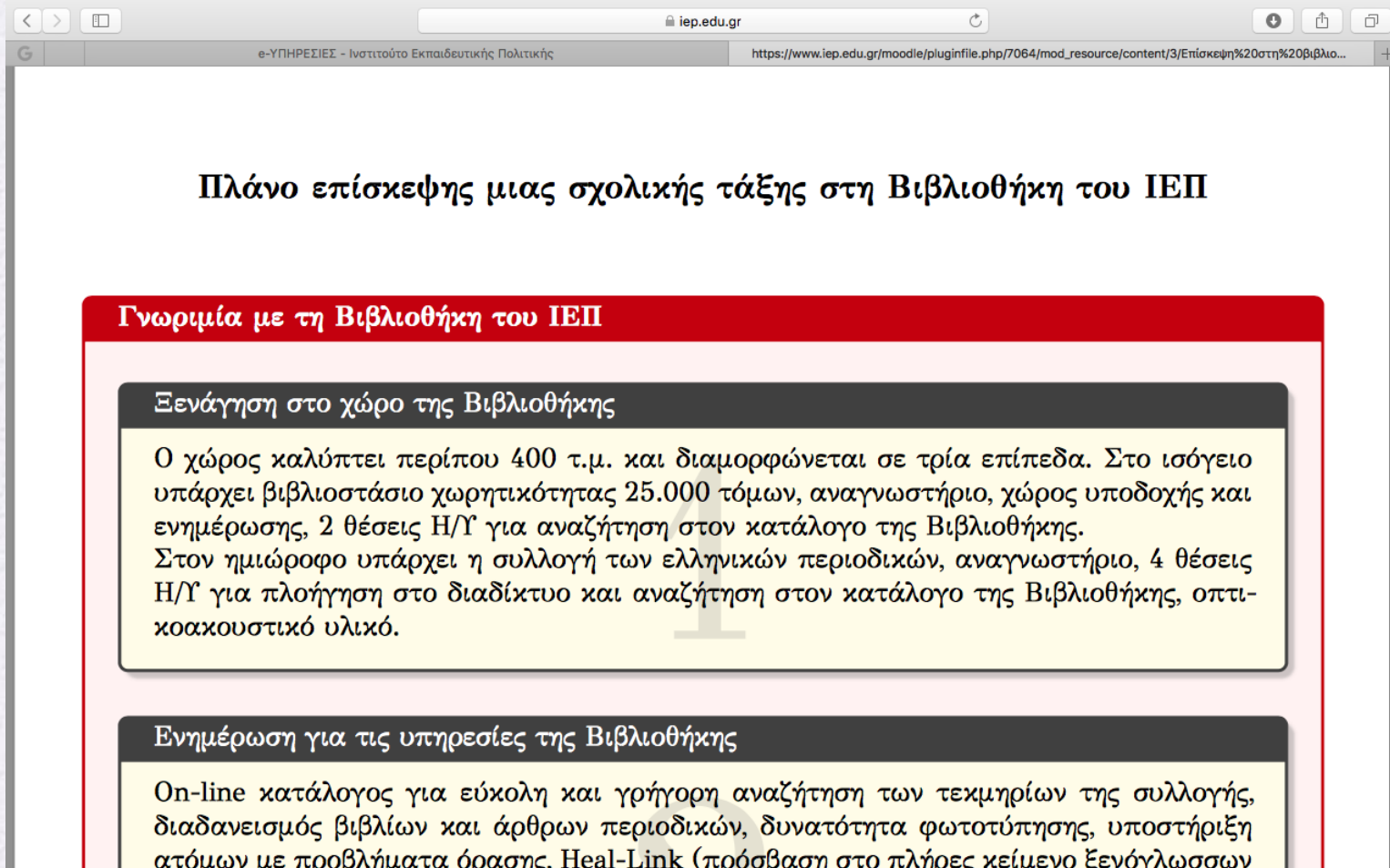
**14:40-15:00:** Εισήγηση 02 - Πνευματική ιδιοκτησία: α) Θεσμικό πλαίσιο, β) Λογοκλοπή και άσκηση επεξεργασία πηγών (20' + 20')

**15:00-15:20:** Συζήτηση



# III. Μεθοδολογία (προετοιμασία) (α4)

Πλάνο επίσκεψης μιας σχολικής τάξης στη βιβλιοθήκη



The screenshot shows a web browser window with the URL [https://www.iep.edu.gr/moodle/pluginfile.php/7064/mod\\_resource/content/3/Επίσκεψη%20στη%20βιβλιο...](https://www.iep.edu.gr/moodle/pluginfile.php/7064/mod_resource/content/3/Επίσκεψη%20στη%20βιβλιο...). The page content is as follows:

## Πλάνο επίσκεψης μιας σχολικής τάξης στη Βιβλιοθήκη του ΙΕΠ

### Γνωριμία με τη Βιβλιοθήκη του ΙΕΠ

#### Ξεναγηση στο χώρο της Βιβλιοθήκης

Ο χώρος καλύπτει περίπου 400 τ.μ. και διαμορφώνεται σε τρία επίπεδα. Στο ισόγειο υπάρχει βιβλιοστάσιο χωρητικότητας 25.000 τόμων, αναγνωστήριο, χώρος υποδοχής και ενημέρωσης, 2 θέσεις Η/Υ για αναζήτηση στον κατάλογο της Βιβλιοθήκης. Στον ημιώροφο υπάρχει η συλλογή των ελληνικών περιοδικών, αναγνωστήριο, 4 θέσεις Η/Υ για πλοήγηση στο διαδίκτυο και αναζήτηση στον κατάλογο της Βιβλιοθήκης, οπτικοακουστικό υλικό.

#### Ενημέρωση για τις υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης

On-line κατάλογος για εύκολη και γρήγορη αναζήτηση των τεκμηρίων της συλλογής, διαδανεισμός βιβλίων και άρθρων περιοδικών, δυνατότητα φωτοτύπησης, υποστήριξη ατόμων με προβλήματα όρασης, Heal-Link (πρόσβαση στο πλήρες κείμενο ξενόγλωσσων

# III. Μεθοδολογία (προετοιμασία) (α5)

Εκπαιδευτικό υλικό για μαθητές/τριες

» Εκπαιδευτικό υλικό για μαθητές/τριες

ΕΝΕΡΓΟΠΟΪΗΣΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΪΑΣ

 Ομάδα συζητήσεων ειδήσεων

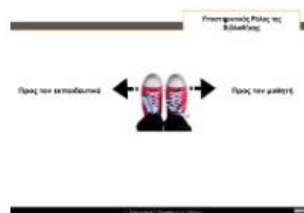
 Πηγές Πληροφόρησης Είδη, Πρόσβαση & Χρήσεις



Πηγές Πληροφόρησης, Είδη, Πρόσβαση και Χρήσεις από την **Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος** [Παρουσίαση στο συνημμένο αρχείο]

 Η δημιουργική εργασία στο Λύκειο και ο υποστηρικτικός ρόλος της Βιβλιοθήκης

**Κρυμμένο από τους συμμετέχοντες**



Η παρούσα παρουσίαση απευθύνεται στους/στις εκπαιδευτικούς και τους μαθητές και τις μαθήτριες. [Περισσότερα στη συνημμένη παρουσίαση]



# III. Μεθοδολογία (προετοιμασία) (α6)

- Εκπόνηση υποστηρικτικού υλικού για εκπαιδευτικούς, μαθητές/τριες και βιβλιοθηκονόμους
- **Χρήσιμα αρχεία**
- Ενημερωτική ημερίδα (παρουσιάσεις, συνεργασία με την εκπαιδευτική ραδιοτηλεόραση)
- Ανάπτυξη πλατφόρμας για τη συνεργασία (moodle) και επικοινωνία (BBB)
- Σύγχρονο εξ αποστάσεως σεμινάριο για εκπαιδευτικούς

## **ΧΡΗΣΙΜΑ**

### **A. Οδηγίες**

1. Συνεργασία μέσω moodle του ΙΕΠ
2. Big Blue Button μέσω ΙΕΠ Moodle
3. Για βιβλιοθηκονόμους

### **B. Χρήσιμες ιστοθέσεις**

1. Διαθέσιμο υλικό (οδηγοί χρήσης, υλικό μαθημάτων κ.ά.) στη σελίδα: <http://ilseab.lib.uth.gr/portal/index.php/el/aboutilseab-gr/downloadingm>
2. Διαθέσιμο υλικό (οδηγοί χρήσης, υλικό μαθημάτων κ.ά.) στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://ilseab.lib.uth.gr/portal/index.php/el/aboutilseab-gr/downloadir>

# III. Μεθοδολογία (προετοιμασία) (α7)

## Παρουσίαση βιβλιοθήκης

**Εισαγωγή**

1. Ποιοι είμαστε, τι κάνουμε, πως μπορούμε να σας βοηθήσουμε
2. Η συλλογή της βιβλιοθήκης μας
3. Τα εργαλεία της βιβλιοθήκης μας
4. Οι υπηρεσίες της βιβλιοθήκης μας
5. Που και πως μας βρίσκεται

Παρουσιαστείτε, γνωριστείτε με το κοινό σας, μιλήστε τους για το σκοπό της επίσκεψής σας, συζητήστε για τις εμπειρίες τους από χρήση βιβλιοθήκης.

Περιγράψτε με λίγα λόγια τη συλλογή σας, τι μπορούν να βρουν, πως είναι οργανωμένη.

Μιλήστε τους για τα βασικά εργαλεία αναζήτησης που διαθέτει η βιβλιοθήκη σας και πως μπορούν να έχουν πρόσβαση σ' αυτά.

Αναφέρετε τις υπηρεσίες που μπορείτε να τους προσφέρετε.

Πείτε τους πως, που, πότε μπορούν να σας βρουν.

### III. Μεθοδολογία (προετοιμασία)(α8)

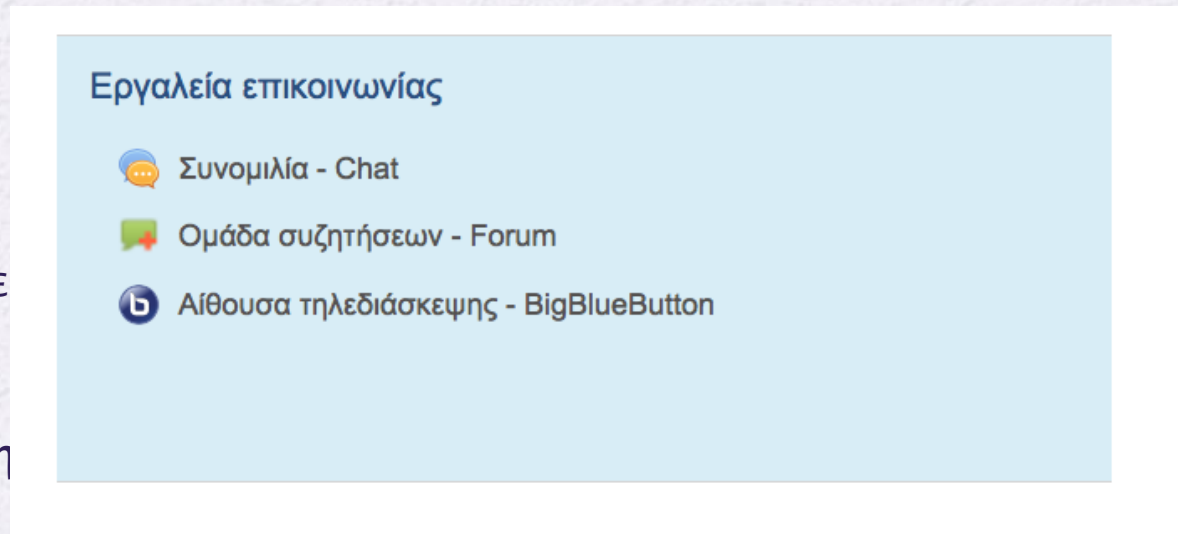
- Εκπόνηση υποστηρικτικού υλικού για εκπαιδευτικούς, μαθητές/τριες και βιβλιοθηκονόμους
- Χρήσιμα αρχεία
- Ενημερωτική ημερίδα (παρουσιάσεις, συνεργασία με την εκπαιδευτική ραδιοτηλεόραση)
- Ανάπτυξη πλατφόρμας για τη συνεργασία (moodle) και επικοινωνία (BBB)
- Σύγχρονο εξ αποστάσεως σεμινάριο για εκπαιδευτικούς



Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε την Τρίτη 12 Δεκεμβρίου 2017 στο ισόγειο της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος στο Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος.

# III. Μεθοδολογία (προετοιμασία)(α9)

- Εκπόνηση υποστηρικτικού υλικού για εκπαιδευτικούς, μαθητές/τριες και βιβλιοθηκονόμους
- Χρήσιμα αρχεία
- Ενημερωτική ημερίδα (παρουσιάσεις, συνεργασία με την εκπαιδευτική ραδιοτηλεόραση)
- **Ανάπτυξη πλατφόρμας για τη συνεργασία (moodle) και επικοινωνία (BBB)**
- Σύγχρονο εξ αποστάσεως σεμινάριο για εκπαιδευτικούς



# III. Μεθοδολογία (υλοποίηση) (β1)

Ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης  
5 φάσεις...



Βιβλιοθήκη του ΙΕΠ

### III. Μεθοδολογία (διάδοση) (γ1)



Τη Δευτέρα 21/05/2018, στον Πύργο των βιβλίων στο ισόγειο της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος στο Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, παρουσιάστηκαν «Δημιουργικές Εργασίες» σχολείων που συμμετείχαν στην πιλοτική δράση. Ειδικότερα μαθητές και μαθήτριες από το 3<sup>ο</sup> Γενικό Λύκειο Καλλιθέας και το 4<sup>ο</sup> Γενικό Λύκειο Παλαιού Φαλήρου που συνεργάστηκαν μαζί με τους εκπαιδευτικούς τους με την Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος παρουσίασαν με πρωτότυπο και ευφάνταστο τρόπο τις Δημιουργικές Εργασίες τους, οι οποίες αφορούσαν όλα τα μαθήματα της Α΄ και Β΄ Λυκείου.

# III. Μεθοδολογία (αποτίμηση) (λ)

- Ερωτηματολόγιο προς εκπαιδευτικούς  
Ερωτηματολόγιο προς βιβλιοθηκονόμους



# Κλείνοντας...

- Στην πιλοτική δράση συμμετέχουν συνολικά 13 βιβλιοθήκες από όλη τη χώρα (10 Δημόσιες, μία Δημοτική καθώς και η Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος και η Βιβλιοθήκη του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής) οι οποίες συνεργάσθηκαν με 14 Γενικά Λύκεια της περιοχής τους στην εκπόνηση των Δημιουργικών Εργασιών.
- Τα μέχρι σήμερα αποτελέσματα της πιλοτικής δράσης είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικά και ευελπιστούμε να συνεχισθεί η προσπάθεια και το επόμενο σχολικό έτος με τη συμμετοχή περισσότερων βιβλιοθηκών και περισσότερων σχολείων.



# Οι Δημιουργικές Εργασίες στο Γενικό Λύκειο: αποτίμηση και προοπτικές

---

